05/06/2024

Απόδοσις της Μεσοπεντηκοστής - Του Πρωτοπρεσβύτερου Γεωργίου Δορμπαράκη

/ Γνώμες

Απόδοση της εορτής της Μεσοπεντηκοστής σήμερα (που ενώνει την Ανάσταση του Κυρίου με την Πεντηκοστή καθώς βρίσκεται στο μέσον των δύο), που σημαίνει ότι κλείνει η παράταση επί οκτώ ημέρες του εορταστικού περιεχομένου της, μία συνήθεια που κληρονόμησε η Εκκλησία μας από το Ιουδαϊκό τυπικό και εφαρμόζεται κυρίως στις Δεσποτικές και Θεομητορικές εορτές - δεν εξαντλεί η Εκκλησία την εορτή σε μία μόνο ημέρα, αλλά την παρατείνει για να τη «χορτάσει» όσο

το δυνατόν περισσότερο.

Λοιπόν στην απόδοση της Μεσοπεντηκοστής ακούμε και ψάλλουμε πάλι όλα τα συγκλονιστικά και μεστά περιεχομένου τροπάρια της εορτής που προβάλλουν τη Μεσσιανικότητα του Κυρίου Ιησού και την κλήση Του να Τον αποδεχτούμε υπαρξιακά στη ζωή μας προκειμένου να ξεδιψάσουμε τη δίψα της ψυχής μας, που θα πει να γίνουμε κι εμείς δεύτερες πηγές για τον κόσμο που ταλαιπωρείται από την αθεΐα του και το καύμα μέσα στο οποίο ζει. Το δοξαστικό των αίνων της εορτής μάλιστα, του υμνογράφου Ανατολίου σε ήχο δ΄, είναι εκείνο που μας εξηγεί το νόημα της Ανάστασης και μας παραπέμπει στην Ανάληψη του Κυρίου και στην Πεντηκοστή ως παρουσία του Αγίου Πνεύματος.

«Φωτισθέντες, ἀδελφοί, τῇ Ἀναστάσει τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καί φθάσαντες τό μέσον τῆς ἑορτῆς τῆς δεσποτικῆς, γνησίως φυλάξωμεν τάς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ• ἵνα ἄξιοι γενώμεθα καί τήν Ἀνάληψιν ἑορτάσαι καί τῆς παρουσίας τυχεῖν τοῦ ἁγίου Πνεύματος» (Αφού φωτιστήκαμε, αδέλφια, από την Ανάσταση του Σωτήρος Χριστού και φθάσαμε το μέσο της Δεσποτικής αυτής εορτής, ας φυλάξουμε αληθινά τις εντολές του Θεού. Κι αυτό για να γίνουμε άξιοι να εορτάσουμε και την Ανάληψη και να δεχτούμε την παρουσία του Αγίου Πνεύματος).

Κατά τον άγιο υμνογράφο η Ανάσταση του Κυρίου αποτελεί το γεγονός που έφερε το φως του Θεού στην ύπαρξη του ανθρώπου. Ο άνθρωπος λόγω της πτώσεώς του στην αμαρτία έχασε την κοινωνία του με τον Θεό, οπότε η δόξα και το φως του από τη σχέση του με Αυτόν χάθηκαν – ο ζόφος και η σκοτεινιά των παθών του τον περιέβαλαν με τρόπο τραγικό. Ο θρήνος του Αδάμ, όπως τον αποδίδει η Εκκλησία μας την Κυριακή της Τυρινής, εκφράζει τη θλιβερή αυτή πραγματικότητα. Ο ερχομός του Υιού του Θεού ως ανθρώπου στον κόσμο, η ενανθρώπησή Του ήταν εκείνη που ανακεφαλαίωσε τα πάντα – όλα μπήκαν στη θέση τους: ο Κύριος ήρε την αμαρτία του κόσμου, την κατήργησε επί του Σταυρού, θανάτωσε τον θάνατο και με την Ανάστασή Του έδειξε με τον πιο περίτρανο τρόπο ότι έκτοτε «ἡ ζωή κυριεύει» και το φως του Θεού είναι αυτό που πλημμυρίζει και πάλι τα σύμπαντα. «Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός, οὐρανός τε καί γῆ καί τά καταχθόνια». Μετά την Ανάσταση του Κυρίου ο ήλιος λάμπει διαρκώς, ο άνθρωπος και σύμπασα η φύση βρίσκονται αδιάκοπα κάτω από τις ευεργετικές ακτίνες Του, το σκοτάδι έχει διαλυθεί. Με μία βεβαίως προϋπόθεση: ο άνθρωπος να θ έ λ ε ι τον Χριστό στη ζωή του. Αυτή είναι η μεγαλωσύνη του Θεού μας: ενώ είναι παντοδύναμος και τίποτε δεν μπορεί να αντισταθεί στο θέλημά Του, ο Ίδιος περιορίζεται, ζητώντας την ελεύθερη υπακοή του κατ’ εικόνα και καθ’ ομοίωσιν Αυτού πλάσματός Του. Η πίστη δηλαδή του ανθρώπου είναι η αναγκαία συνθήκη, καθώς λέμε, για να εισρεύσει όλος ο πλούτος της θεότητας στην ύπαρξή του, γεγονός που αναδεικνύει την αξία

της ελευθερίας στον άνθρωπο. Για να το πούμε με μία εικόνα: ο ήλιος έχει προβάλει με τη μεγαλύτερη δυνατή λαμπρότητα, αλλά πρέπει ο άνθρωπος να ανοίξει τα μάτια του για να δει την ομορφιά του φωτός. Ο Θεός μας δεν εκβιάζει τον άνθρωπο.

Η «συνθήκη» της πίστεως για τον άνθρωπο είναι η συμμετοχή του στον Σταυρό του Κυρίου. Όταν λέμε ότι ο άνθρωπος πιστεύει στον Χριστό σημαίνει ότι αποδέχεται τον λόγο Του ως την οδό της ζωής του – η πίστη ως γνωστόν στον χριστιανισμό δεν έχει τον χαρακτήρα μιας θεωρητικής απλώς αποδοχής. Κι είναι σταυρός για τον άνθρωπο η ακολουθία του Χριστού με βάση τις εντολές Του, γιατί καλείται ο άνθρωπος να «σταυρώσει» τη λογική του ως το απόλυτο κριτήριό του, να αγωνιστεί κατά των ψεκτών παθών του, του εγωισμού και της υπερηφάνειας του πάνω από όλα που τον έλκουν και τον δένουν γοητευτικά με τον πεσμένο κόσμο της αμαρτίας, να προσανατολίζεται διαρκώς χωρίς καμία διακοπή στην αγάπη προς τον Θεό και τον συνάνθρωπό του, κυρίως δε τον θεωρούμενο εχθρό του – η αγάπη προς τον εχθρό είναι το πιο καθοριστικό στοιχείο της χριστιανικότητας κάποιου. Έτσι σταυρός και ανάσταση συνυπάρχουν στον πιστό άνθρωπο, οπότε και η χαρά και το φως της ανάστασης περνάνε μέσα από τις οδύνες του σταυρώματος των παθών. «Ἰδού γάρ ἦλθε διά τοῦ Σταυροῦ χαρά ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ».

Για τον άγιο υμνογράφο λοιπόν, επανερχόμενοι στο τροπάριο, ο φωτισμός από την Ανάσταση έρχεται στον βαθμό που ο πιστός βρίσκεται σε μία διαρκή ένταση για να είναι πάνω στις εντολές του Κυρίου. Και τι τονίζει; Πρέπει να συνεχίσει ο πιστός να «φυλάει γνήσια τις εντολές του Χριστού, αν θέλει με τρόπο άξιο να εορτάσει και την Ανάληψη Εκείνου και τον ερχομό εν δόξη του Αγίου Πνεύματος». Είναι πολύ σημαντικός ο λόγος του. Γιατί τονίζει ότι η εορτή στην Εκκλησία, ιδίως δε μία Δεσποτική εορτή, απαιτεί αυξημένες προϋποθέσεις. Δεν μπορεί κανείς «εἰκῇ καί ὡς ἔτυχε» όπως λέμε, να έλθει στην Εκκλησία μία γιορτινή ημέρα και απλώς να παρακαθήσει στα λεγόμενα και ακουόμενα. Κάτι τέτοιο απάδει προς τη γνήσια χριστιανική πίστη κι ίσως αυτό να συνιστά και την τραγωδία ημών των περισσοτέρων θεωρουμένων χριστιανών. Ο υμνογράφος λοιπόν μάς βοηθάει: γιορτάζουμε σωστά την εορτή, όταν είμαστε στο άνοιγμα του εαυτού μας απέναντι στον Θεό και στον συνάνθρωπο. Διαφορετικά, παραμένουμε «αδιάβροχοι» στη χάρη του Θεού, γι’ αυτό και παρατηρείται το φαινόμενο να μπαίνουμε στην Εκκλησία και να εξερχόμασε από αυτήν το ίδιο – ξένοι μπήκαμε ξένοι βγήκαμε.

Η Ανάληψη και η Πεντηκοστή ζητάει ανθρώπους συγγενείς προς το πνεύμα τους. Ένας είναι ο τρόπος που μας καθιστά «συγγενείς» προς τον Χριστό: η τήρηση των

αγίων Του εντολών, που ενεργοποιεί το ένδυμα του αγίου βαπτίσματος. Και ένδυμα είναι ο ίδιος ο Χριστός! Κι αμέσως καταλαβαίνουμε ότι η κάθε εορτή, ιδίως η μεγάλη, λαμπρύνει στο ανώτερο δυνατό την εν Χριστώ ύπαρξή μας. Ο Χριστός λάμπει μέσω ημών!

pgdorbas.blogspot.com

Πηγή: pemptousia.gr